

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ו ע
עיונים בדין נאמרו ליכדביץ
 יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנער
 הסדרות נשי מזרחי באמריקה
 מהדורה מיוחדת בשביל ההסדרות הציוניות
 המחלקה לחנוך ותרבות תורניים

משפטים (חשי"א) כ"א י"ב-י"ח

- א. שאלה בסדר המשפטים:**
 (הערה: בשאלה זו לאה דברי ראב"ע שנאמרו כהקדמה לפרשתנו פסוק ב' ד"ה
 כי תקנה עד "מחסר דעתנו".)
- אברבנאל שואל** (וכן נחקשו בשאלה זו כמה מפרשים): "למה הכניס הכתוב דין
 "וגונב איש ומכרו" (פ' ט"ז) בין "מכה אביו ואמו" (פ' ט"ו) לבין "ומקלל
 אביו ואמו" (פ' י"ז)?
- ע' חשובה רב סעדיה גאון המובאת בדברי ראב"ע ט"ז ד"ה וגונב
 והמובאת גם בדברי רמב"ן ט"ו ד"ה ומכה החל מן
 "והגאון רב סעדיה".
- (שים לב: בחומשים הוצאח "חורב" או "שוקן" נפלה טעות דפוס גם בדברי ראב"ע,
 גם בדברי הרמב"ן וצריך להיות בשניהם "כי הנגנבים הם קטנים" ולא "הנגנבים".)
1. מהי חולשת תשובתו של רב סעדיה גאון?
 2. החוכל למצוא תשובה אחרת לשאלה זו ולהסביר יחד עם זה את מבנה כל הפסוק
 י"ב - י"ז?
 3. לדעת כמה מפרשים יש לראות את פ' י"ג כמאמר מוסגר. הסבר למח?
- ב. י"ב מכה איש ומח...**
אברבנאל שואל: למה חלה הכתוב רציחת הנפש ושפיכת הדמים בהכאה "ומכה איש...
 היה לו לומר: "שופך דם האדם" או "כל הורג נפש מות יומת" ומה צרך בזכרון
 הכאה? נסה ליטב פליאתו!
- ג. י"ג והאלוקים אנה לידו**
ראב"ע ד"ה אנה לידו
ספורנו ד"ה והאלוקים אנה לידו
1. מה קשה לסניית?
 2. המתצים שניהם את הקשי בדרך אחת או מובעות שתי דעות בדבריות?
 3. שניהם נעזרים בפסוקים מספר משלי.
 הסבר במה נעזר ראב"ע בפסוק משלי י"ב כ"א
 וכמה נעזר ספורנו בפסוק משלי ט"ז ד'?
- ד. י"ד וכי יזוד איש על רעהו להרגו בערמה**
ראב"ע ד"ה וכי יזוד: טעם "להרגו" כאלו כתיב "והרגו בערמה".
- א. מה קשה לו?**
 רש"י ד"ה וכי יזוד (על פי דברי רבותינו במכילתא)
- ב. מה קשה לו?**
- ג. העתק את דברי רש"י וסמנס בטמני פסוק.**
 (שים לב: יש חומשים שבהם גירסת רש"י: "שומע אני אפילו רופא שהטיח
 ושליח בית דין...")
 ושליח בית דין והרופא והרודה...")
- ד. הטבר, למה אין חז"ל כוללים את מקרי הרופא, האב, המורה כאן במק?
 שגגה?**
- ה. להטבר המושגים "יזוד" ו"ערמה" שבפסוקנו אומר המלבי"ם: "המערים מוסיף
 על המזיד, שכל מערים הוא מזיד ואין כל מזיד מערים".
 הסבר את דבריו על פי דברי רש"י הנ"ל!**
- מעם מזבחי חקאנו למות
שד"ל: המקדשים והמזבחות היו מקומות מקלט אצל הקדמונים, על כן אחר שאמר
 "ושמתי לך מקום לנוס שמה" הוסיף כי אין מקלט למזיד, ואפילו יחפש
 בקרנות המזבח - קחהו משם וימיתוהו.
 היכן מצינו בנ"ך יסוד לדברי שד"ל אלה?